Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie

103036

AFTENPOSTEN

Klage i Strasbourg på retts-oppgjøre

Hans S. Jacobsen hevder at Norge ikke var i krig efter 10. juni 19

Tidligere fylkesmann Hans S. Jacobsen har inngitt klage mot den norske retts til generalsekretæren for Europarådet. Klagen er innlevert der fordi Norge har ra sert Den Euopéiske Konvensjon om Menneskerettighetene. Fylkesmannen klager et enkelt punkt i den private straffesak mellom ham og tidligere stortingsmann Sv Løberg. Både i Oslo byrett og i Høyesterett tapte Jacobsen.

Når Jacobsen bringer denne sak inn for Menneskerettskommisjonen, erd et fordi han mener, at Høyesterett i sin avgjørelse feilaktig bygger på at Norge var i krig med Tyskland efter den 10. juni 1940. Han hevder også i sin klage at hele det norske rettsoppgjør mot landssvikerne er uholdbart.

Dette er ikke første gang at spørsmålet om Norge var i krig med Tyskland efter avtalen av 10. juni 1940 blir bragt inn for Menneskerettskommisjonen. I tidsskriftet Lov og Rett for 1962, nr. 2 skriver professor, dr. juris. Frede Castberg at en av de saker Kommisjonen har behandlet gjaldt en gjenopptagelsesbegjæring som var fremsatt for norsk domstol av en dømt landssviker. Såvel lagmannsretten som Høyesterett hadde avvist gjenopptagelsesbegjæringen. Begjæringen var bygget på den påstand at Norge overhodet ikke hadde vært part i krigen efter kapitulasjonen i Norge sommeren 1940, og at det derfor var rettsstridig å straffe som landssvik handlinger som var foretatt efter dette tidspunkt.

Begjæringen var basert på en påstand om nye opplysninger som skulle bevise at de tidligere avgjørelser var uriktige, når de gikk ut på at Norge var i krig også efter kapitulasjonen sommeren 1940. Det ble dessuten påstått at høyesterettsdommerne var inhabile fordi de hadde tatt standpunkt til nettopp dette spørsmål i andre saker. Kommisjonen avviste klagen som ubeføyet. Kommisjonens avgjørelse var enstemmig.

Kommisjonen i Strasbourg vil nå ta standpunkt til hvorvidt Hans S. Jacobsens klage skal henvises til behandling eller om den skal avvises.

Fylkesmannens klage

Oslo, 25. september 1970.

Til Generalsekretæren i
Europarådet,
Strasbourg.

Klage fra Hans S. Jacobsen, Oslo, mot den norske rettsstat.

1. Undertegnede Hans S. Jacobsen tillater seg herved på egne vegne og som eksponent for den menneskegruppe i Norge som efter siste verdenskrig ble forfulgt for angivelig landsforræderi under den tyske okkupasjon av Norge, å klage til Den européiske Kommisjon for Menneskerettigheter.

Klagen gjelder ett enkelt, men vesentlig punkt i Norges Høyesteretts dom av 1. april 1970 i privat straffesak mellom meg og tidligere stortingsrepresentant Sverre Løberg.

I denne dom stadfester Høyesterett det, såvel i rettslig som i faktisk henseende, uriktige grunnlag for det efterkrigsoppgjør som fulgte efter opphøret av den tyske okkupasjon av Norge.

Uholdbarheten av oppgjøret gjelder flere forhold enn det som er gjenstand for denne klage. Men når det gjelder spørsmålet om den historiske sannhet og den rettslige forståelse av den avtale som 10. juni 1940 ble inngått mellom den tyske og den norske overkommando om at samtlige norske stridskrefter la ned sine våpen for verdenskrigens varighet, er det efter 1953 fremkommet så vesentlige nye supplerende opplysninger, at klagen ikke kan avvises som gjeldende et forhold fra før 1953.

Således forelå dengang ingen redegjørelse fra den mann som på vegne av Den tyske Overkommando formulerte og undertegnet avtalen, nemlig nåværende general Buschenhagen. Tidligere hemmelig holdte dokumenter av åpenbar relevans er også fremkommet.

Partene var under saken enige om at det her nevnte spørsmål var det viktigste tvistepunkt. Den menneskegruppe i Norge som efter okkupasjonen ble forfulgt i rettslige former — henimot 100 000 nordmenn (med familie og pårørende omkring 1/5 av landets befolkning) ble beskyldt for landsforræderi — ble av såvel rettsapparatet som av opinionen ansett som landsforrædere og skyldig efter den norske straffelovs pgr. 86. Det langt overvelende antall av de dømte i var uskyldige. Pgr. 86 setter straff for den som «under en krig hvori Norge deltar eller med en sådan krig for øye, yder fienden bistand i råd eller dåd.» Mange av de rettsforfulgte har forsvart seg med at Norge efter 10. juni 1940 ikke lenger deltok i krigen i lovens forstand, og at deres landssvikstempel derfor er uberettiget. Da stemplet og den dermed sammenhengende diskriminering opprettholdes den dag i dag, er behovet for denne gruppes beskyttelse av sine menneskerettigheter sterkt levende også idag. Det her anførte vil bli nærmere påvist, og jeg mener derfor at det kronologiske vilkår for denne klages henvisning til behandling av domstolen er tilstede.

De øvrige kompetansevilkår foreligger også. Den innklagede stat Norge er kontraherende stat i samsvar med art. 63.

Den påklagede enkelte rammer undertegnede og den menneskegruppe jeg representerer med diskriminering som følge av politisk eller annen mening, jfr. art. 14.

Grunnvilkårene for domstolens behandling skulle efter dette være tilstede.

2. Saksforholdet er i korthet følgende:

Den britiske publisist — journalist og historiker — Ralph Hewins utga i 1965 på W. H. Allens forlag i London boken «Quisling. Prophet without Honour», den kom neste år i Amerika.

Undertegnede norske forlegger og forretningsmann lot boken oversette til norsk og utga den i 1966. En daværende norsk stortingsrepresentant Løberg angrep meg heftig for dette i en serie foredrag og avisintervjuer, og stemplet meg gjentatte ganger som en grovkalibret historie-forfalsker.

Efter norsk lov har jeg rett til å forlange en slik beskyldning mortifisert, hvis dens sannhet ikke blir bevist. Jeg anla privat straffesak med krav om mortifikasjon, men ikke om straff eller erstatning. Løberg bebudet sannhetsbevis, og oppga til dekning herfor 15 punkter, som alle er hentet fra den originale tekst i Hewins' bok. Jeg har hva disse punkter angår bare stått for oversettelsen. Jeg har ment at teksten var faktisk riktig, men har intet ansvar for forfatterens vurderinger. Enkelte efter min op
hilig uvesentlige uriktigheter
frem under saken, men inte
forfalsket fra min side. Allikev
den grove forfalskningsbeskyl
funnet sannhetsbevist av Osl
rett 21. april 1969 og stadfes
Norges Høyesterett 1. april 197
understreker at forfalskni
skyldningen ble funnet sann
bevist i det punkt denne klage
der hvor jeg in.ct. har forfa
men hvor jeg med støtte i de
rede dengang og enn mer
foreliggende opplysning er
forfatterens standpunkt;
deltok ikke i krigføringen i st
lovens forstand efter 10. juni
Dette standpunkt er ikke ba
gen forfalskning. Det er den
riske og juridiske sannhet.

Underinstansens bevisbedø
se kan efter norsk rett prin
ikke overprøves av Høyeste
straffesaker. Og da en ren
fikasjonssak hos oss behandles
straffeprosesslovens regler,
Høyesterett seg ikke på overp
se av faktum. Under dissens
1 stemme stadfestet Høyestere
rettens dom. Løbergs usann
ærekrenkende karakteristik
meg fikk dermed Høyesterett
signelse.

Det er lett å påvise at
dommer i hvert fall er uriktig
punkt som er gjenstand for
klage. Jeg mener at dommen
de øvrige punkter er uriktig
det vil neppe vær praktisk å
te Menneskerettighetsdom
med hele dette kompleks.
punktet som har nr. 7 i den
saks nummerering er imidle
viktig for den diskriminerte
neskegruppe, og samtidig så
svarlig behandlet i Norge, at
et skrikende behov for Menne
tighetsdomstolens beskyttelse.

3. Til belysning av samm
gen og problemstillingen
tillater jeg meg å fremlegge:

1. Den mellom Den tyske Ove
mando og Den norske Ove
mando 10. juni 1940 inngå
nerelle avtale om våpenn
gelse i original tysk tekst.
2. Oslo byretts dom av 21.
1969.
3. Ankeerklæring av 1. mai 19
4. Norges Høyesteretts dom
april 1970.

I de 3 sistnevnte dokume
avmerket med rødt hva som
refererer seg til punkt 7.

Jeg sitter inne med et omfa
materiale vedrørende saksfor
men jeg vil nødig belaste K
sjonen unødvendig med stoff.

Jeg er villig til å komme
sonlig konferanse, for na
klarleggelse sammen med m
vokat, høyesterettsadvokat
Wiesener, Oslo. Jeg tror
være praktisk i denne usedv
sak.

Vi behersker begge tysk
gelsk. Men jeg går ut fra at
tilstrekkelig at klagen, so
være inne innen fristen 1. o
sendes på vårt eget sprog.

Ærbødighet
Hans S. Jaco